

*Ірина Сидун*  
*кандидат історичних наук,*  
*завідувачка кафедри періодичної преси та медіаредагування,*  
*факультет журналістики, реклами та видавничої справи,*  
*Одеський національний університет імені І. І. Мечникова*

### **Журналістика відкритих даних в Україні: освітній аспект**

Відкриті дані є однією із найважливіших складових сучасної української журналістики. Без елементарних вмінь та навичок опрацювання даних, роботи з реєстрами, базами даних, тощо сьогодні неможливо створити якісний аналітичний матеріал у ЗМІ. Оприлюднення даних стало новим етапом у розвитку такого жанру як журналістські розслідування. Останнім часом, як у світовій, так і українській журналістиці виділився окремий напрям — журналістика даних. Журналісти працюють з інформацією з відкритих джерел, аналізують, шукають закономірності, виокремлюють головне. Проте, єдиним українським ресурсом, який створює журналістські матеріали на основі відкритих даних та досліджує проблематику відкритих даних в Україні є портал Texty.org.

Головною проблемою у цьому питанні є брак знань в українських журналістів у зазначеній сфері. Тому постає питання, де журналісти мають здобувати вищезазначені компетентності? На нашу думку, можливі декілька шляхів: самоосвіта, чим і займаються вже працюючі журналісти і набуття цих вмінь під час навчання в університеті. Вивчивши це питання більш ґрунтовно, у процесі спілкування з колегами-викладачами різних вищих навчальних закладів України та проаналізувавши освітні програми першого (бакалаврського) рівня та другого (магістерського) рівня було з'ясовано наступне:

- у жодній із проаналізованих ОПП «Журналістика» (наприклад: ЛНУ імені І. Франка, ПНУ імені В. Стефаника, ЖДУ імені

І. Франка, СумДУ) немає окремої дисципліни, на якій здобувачі отримували б навички роботи з відкритими даними;

- наявна проблема з підготовкою викладачів, які могли би викладати такі дисципліни;
- брак наукових досліджень (українських чи перекладених) з журналістики відкритих даних;
- брак навчальних матеріалів, програмного забезпечення, тощо.

З іншого боку є і позитивні моменти, які в перспективі допоможуть майбутнім журналістам отримати необхідні знання з журналістики відкритих даних, а українській журналістиці стати якіснішою. Це, в першу чергу, семінари, тренінги для викладачів факультетів журналістики, які останнім часом активно проводяться в Україні. Тренерами на цих семінарах є як українські, так і закордонні фахівці, журналісти-практики, які діляться власним досвідом, навчають на практичних кейсах, надають навчальні матеріали, поради, які можливо впровадити у навчальний процес.

Таким чином, освітні проблеми журналістики відкритих даних в Україні мають перспективи для розвитку, так як це є невід'ємною складовою сучасної медійної діяльності. Освітнянська спільнота чітко усвідомлює необхідність впровадження окремих курсів чи змістових модулів щодо відкритих даних у наявні освітні програми з журналістики. Важливими є і наукові дослідження, які дозволять вивчити це питання детально. Вважаємо, що наукові розробки, методичні напрацювання та впровадження навчальних курсів у ВНЗ України значно покращать компетентнісний рівень майбутніх журналістів та медійну галузь в цілому.

## **Література:**

1. ОПП «Журналістика» першого (бакалаврського) рівня. ЛНУ імені І. Франка. 2021. URL: <https://journ.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/10/OPP-2021-bakalavr.pdf>
2. ОПП «Журналістика» першого (бакалаврського) рівня. ПНУ імені В. Стефаника. 2016. URL: <https://bit.ly/2YJbgZY>
3. ОПП «Журналістика» першого (бакалаврського) рівня. ЖДУ імені І. Франка. 2021. <https://eportfolio.zu.edu.ua/media/StudyProgram/341/hoi2xo.pdf>
4. ОПП «Журналістика» першого (бакалаврського) рівня. СумДУ. 2021. <https://op.sumdu.edu.ua/#/programm/1756>